

ORIGINAL ARTICLE

Therapeutic Effects of Licorice Extract on In vitro Maturation and In vitro Fertilization in Mice Model of Polycystic Ovary Syndrome

Maryam Shamsi¹,

Vahid Nejati²,

Gholamreza Najafi³

¹ MSc in Histology and Embryology, Faculty of Science, Urmia University, Urmia, Iran

² Associate Professor, Department of Histology and Embryology, Faculty of Science, Urmia University, Urmia, Iran

³ Assistant Professor, Department of Anatomy, Faculty of Veterinary Medicine, Urmia University, Urmia, Iran

(Received June 15, 2015 Accepted October 5, 2015)

Abstract

Background and purpose: This study aimed at evaluating the effects of different doses of Licorice extract on in vitro maturation (IVM) and in vitro fertilization (IVF).

Materials and methods: In this study 32 female adult mice were randomly assigned into four groups. Group I was the control, group II were estradiol valerate-induced PCOS mice (0.2cc), and groups III and IV were induced PCOS that received Licorice extract at 100mg/kg/day and 150 mg/kg/day dosage, respectively for 3 weeks. Afterwards, blood sample were taken and the testosterone and estradiol levels were measured. GV oocytes were isolated from ovaries and cultured in TEM₁₉₉. The oocytes (MII) were inseminated with sperm. Then, the fertilization and blastocyst stage development were investigated under inverted microscope.

Results: The serum testosterone and estradiol levels significantly decreased in treatment groups compared with PCOS mice ($P \leq 0.05$). Also, the number of oocytes, fertilization, number of two-cell and blastocysts significantly increased in treatment groups compared to the PCOS group ($P \leq 0.05$).

Conclusion: The results showed that licorice is effective on sex hormones in induced PCOS mice and also it could improve IVM and IVF in induced PCOS mice.

Keywords: PCOS, Licorice, IVM, IVF

J Mazandaran Univ Med Sci 2015; 25(132): 113-121 (Persian).

بررسی اثرات درمانی عصاره شیرین بیان بر بلوغ و توان باروری اووسیت‌ها در موش‌های مبتلا به سندروم تخمدان پلی کیستیک

مریم شمسی^۱

وحید نجاتی^۲

غلامرضا نجفی^۳

چکیده

سابقه و هدف: هدف از این مطالعه بررسی آثار دوزهای مختلف عصاره شیرین بیان بر بلوغ آزمایشگاهی اووسیت‌ها و توان باروری آزمایشگاهی در موش‌های مبتلا به سندروم تخمدان پلی کیستیک (PCOS: Polycystic Ovary Syndrome) می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه تجربی ۳۲ سر موش سفید آزمایشگاهی به طور تصادفی انتخاب و به چهار گروه مساوی تقسیم شدند. گروه یک گروه کنترل بود. گروه دو با دریافت ۰/۲ سی سی استراديول والرایت، PCOS در آن‌ها برانگیخته شد. گروه سه و گروه چهار، موش‌های مبتلا به PCOS بودند که عصاره شیرین بیان را به ترتیب با دوزهای ۱۰۰ و ۱۵۰ mg/kg/day به مدت ۳ هفته دریافت کردند. بعد از ۳ هفته از قلب موش‌ها خون‌گیری به عمل آمد و هورمون‌های تستوسترون و استروژن اندازه‌گیری شد. سپس تخمک‌های فاز ژرمنیال وزیکول از تخمدان موش‌ها جدا شده و در محیط کشت TCM₁₉₉ کشت داده شد. پس از ۲۴ ساعت تخمک‌ها به متافاز II رسیده و با اسپرم لقادره شدن و تکامل جنینی تا مرحله بلاستوسیست در زیر میکروسکوپ معکوس بررسی شد.

یافته‌ها: میزان هورمون‌های تستوسترون و استروژن در گروههای درمانی نسبت به گروه PCOS کاهش معنی‌دار داشت ($p < 0.05$ ، هم‌چنین اووسیت‌های بالغ، درصد لقادره، جنین‌های دوسلولی و تعداد بلاستوسیست‌ها در گروههای درمانی نسبت به PCOS افزایش معنی‌داری نشان داد ($p < 0.05$)).

استنتاج: نتایج تحقیق نشان داد که شیرین بیان بر میزان هورمون‌های جنسی در موش‌های مبتلا به PCOS موثر است و هم‌چنین می‌تواند بلوغ آزمایشگاهی اووسیت‌ها (و توان باروری آزمایشگاهی را در موش‌های مبتلا به PCOS) را افزایش دهد.

واژه‌های کلیدی: سندروم تخمدان پلی کیستیک، شیرین بیان، بلوغ آزمایشگاهی اووسیت‌ها، توان باروری آزمایشگاهی

مقدمه

شیوع آن در مطالعات مختلف بین ۱۰ تا ۱۵ درصد گزارش شده است (۱، ۲، ۴). سندروم تخمدان باچاقی، نازایی، هیروسوتیسم و افزایش اندروژن و عدم تخمک‌گذاری

سندروم تخمدان پلی کیستیک (PCOS: Polycystic Ovary Syndrome) از شایع‌ترین اختلالات اندوکرین در میان زنان می‌باشد، که میزان

E-mail: shams_maryam20@yahoo.com

مؤلف مسئول: مریم شمسی - ارومیه: دانشگاه ارومیه، دانشکده علوم

۱. کارشناسی ارشد بافت شناسی و جنین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

۲. دانشیار، گروه بافت شناسی و جنین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

۳. استادیار، گروه علوم آناتومی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۳/۲۵ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۴/۴/۲۵ تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۷/۱۳

و غذا نگهداری شدند. برای القاء فنوتیپ سندروم تخدمان پلی کیستیک (PCOS) روش‌های القاء هورمونی و غیر هورمونی متنوعی از جمله هورمون تستوسترون، دهیدروابی اندرودسترون (DHA)، آدنوکورتیکوتروپین (ACTH)، استرادیول والرایت (EV) و استفاده از نور طولانی مدت وجود دارد(۱۱-۱۴). استرادیول والرایت به دلیل تجویز ماهیچه‌ای و تک دوز بودنش نسبت به بقیه داروها ارجحیت دارد. به همین منظور در این تحقیق از استرادیول والرایت (شرکت ابوریحان، ایران) استفاده گردید. سیکل جنسی همه موش‌ها با تهیه اسمیر واژنی طی ۱۴ روز تعیین شد و سپس به طور مساوی به ۴ گروه تقسیم شدند:

گروه یک به عنوان گروه کنترل: موش‌ها هیچ دارویی دریافت نکردند. گروه دوم: موش‌هایی که PCOS در آن‌ها القاء شد و هیچ دارویی دریافت نکردند (کنترل مثبت). گروه سوم: موش‌هایی که PCOS در آن‌ها القاء شد و روزانه 100 mg/kg عصاره شیرین بیان به صورت خوراکی دریافت کردند. گروه چهارم: موش‌هایی که PCOS در آن‌ها القاء شد و روزانه 150 mg/kg عصاره شیرین بیان به صورت خوراکی دریافت کردند. در این مطالعه عصاره شیرین بیان توسط مرکز تحقیقات فارماکولوژی دانشگاه ارومیه تهیه شد. طول دوره تیمار در این حیوانات ۲۱ روز بود.

جهت تهیه اووسیت از تخدمان در موش‌های ماده، ۷/۵ IU PMSG (شرکت فولیگون، هلند) به طریق درون صفاقی تزریق شد و ۴۸ ساعت بعد تخمک گیری از فولیکول آغاز شد. در این مطالعه موش‌های گروه آزمایشی توسط جابه‌جایی مهره‌های گردنی آسان کشی شده و سپس با خونگیری از قلب موش‌ها، میزان هورمون‌های استروژن و تستوسترون توسط کیت الایزا (دیپلاس، آمریکا) طبق دستور شرکت سازنده اندازه گیری شد. تخدمان‌ها در شرایط استریل از بدن خارج و به درون قطرات ۲۰۰ میکرولیتری محیط کشت α -MEM (درصد ۵ FCS: Fetal Calf Serum) (سیگما، آلمان) منتقل شدند. چربی‌های اضافی اطراف تخدمان با قطرات

مزمن همراه است(۶،۵). عدم تخمک گذاری، تقریباً عامل ۴۵ درصد نازایی زنان است که بسیاری از این زنان به سندروم تخدمان پلی کیستیک مبتلا می‌باشند(۷). برای تحریک تخمک گذاری در افراد مبتلا به PCOS از داروها و روش‌های کمک تولید مثلی استفاده می‌شود. بلوغ (IVM: In Vitro Maturation) یکی از تکنیک‌های کمکی تولید مثل (ART: Assisted Reproductive Technology) می‌باشد که خصوصاً برای بسیاری از زنانی که قادر به بالغ کردن تخمک در داخل بدن خود نیستند و زنان مبتلا به سرطان که در معرض دوزهای بالای اشعه یا شیمی درمانی قرار می‌گیرند روش مناسبی است(۳،۲). کشت آزمایشگاهی تخمک IVM باعث می‌شود تا درصد زیادی از تخمک‌های مرحله ژرمنیال وزیکول به مرحله متافاز II برسد(۸). هم‌چنین استفاده از داروهای جدید و طبیعی جهت درمان این سندروم ضروری است. Glycyrrhiza glabra (گیاه شیرین بیان) از مهم‌ترین گیاهان دارویی است که عضو خانواده لگومیناسه می‌باشد که از ۴۰۰۰ سال پیش برای درمان بسیاری از بیماری‌ها استفاده می‌شده است(۳). Takahashi و Sakamoto اثرات شیرین بیان بر روی هورمون تستوسترون را مورد بررسی قرار دادند(۹،۱۰). نظر به اهمیت باروری و نیاز به استفاده از داروهای گیاهی جهت درمان در افراد مبتلا به PCOS، این مطالعه به منظور بررسی اثر درمانی شیرین بیان بر میزان سطح سرمی تستوسترون و استروژن و هم‌چنین بلوغ تخمک در خارج از بدن (IVM) و توان باروری آزمایشگاهی (IVF: In Vitro Fertilization) در موش‌های مبتلا به PCOS انجام شد.

مواد و روش‌ها

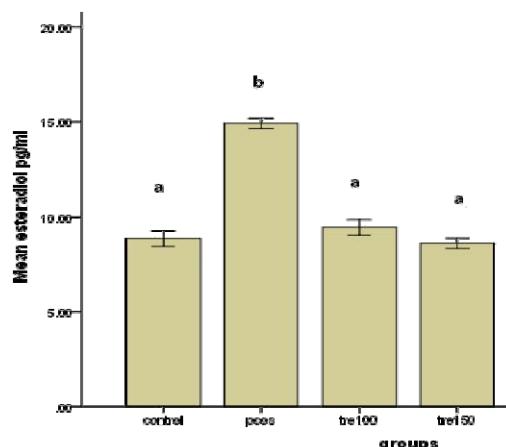
در این مطالعه ۳۲ سرم‌موش سوری نژاد NMRI ماده نایاب با وزن حدود $1 \pm 25\text{ g}$ به صورت تصادفی انتخاب شدند. موش‌ها در شرایط ۱۲ ساعت روشنایی و ۱۲ ساعت تاریکی در حرارت ۲۲ تا 25°C درجه با دسترسی آزاد به آب

مجاورت اسپرم‌ها به مدت ۱۴ ساعت انکوبه شدند. در این آزمایش تعداد اووسیت‌های نابالغی (GV) که به مرحله متافاز II (بلوغ) رسیدند، درصد اووسیت‌های لقاح یافته، تعداد جنین‌های دوسلولی، درصد بلاستوسیت‌ها بررسی شد (تصویر شماره ۲). محاسبه آماری با استفاده از نرم افزاری آماری SPSS نسخه ۱۹ انجام شد و برای مقایسه میانگین بین گروه‌ها از آنالیز واریانس یک طرفه و تست تعقیبی Tukey استفاده شد ($p < 0.05$) به عنوان معیار معنی‌دار بودن اختلاف‌ها در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

بعد از القاء سندروم تخدمان پلی کیستیک در گروه‌های آزمایشی، بررسی‌های آماری بین گروه‌های مختلف نشان داد که میزان تستوسترون در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل افزایش معنی‌داری یافته است و در گروه‌های PCOS تحت تیمار با عصاره شیرین بیان میزان تستوسترون نسبت به گروه PCOS کاهش معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). در آنالیز آماری بین گروه‌های آزمایشی، استراديول در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل افزایش معنی‌دار یافت. در گروه‌هایی که تحت تیمار با عصاره شیرین بیان قرار گرفتند، میزان استراديول نسبت به گروه PCOS کاهش یافت ($p < 0.05$ ، تعداد اووسیت‌های PCOS نابالغی که به مرحله متافاز II رسیدند در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل کاهش معنی‌دار یافت ($p < 0.05$) (نمودار شماره ۳). نمودار شماره ۴، درصد اووسیت‌های لقاح یافته را در گروه‌های آزمایشی نشان می‌دهد، که در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل کاهش معنی‌دار دارد. در بقیه گروه‌های تیمار شده با عصاره شیرین بیان نسبت به گروه PCOS افزایش معنی‌دار وجود دارد ($p < 0.05$). طبق نمودار شماره ۵، جنین‌های دوسلولی در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل کاهش معنی‌دار دارد. در گروه‌های تیمار با عصاره شیرین بیان تغییرات معنی‌داری مشاهده نشد ($p < 0.05$). در نمودار شماره ۶، درصد بلاستوسیت‌ها در گروه PCOS نسبت به گروه

۵۰۰ میکرولیتری انتقال داده شد. تخدمان‌ها با استفاده از سرنگ‌های انسولین تشریع و تخمک‌های نارس حاوی ژرمنیال وزیکول همراه با سلول‌های گرانولوزا اطراف آن برداشته شد (تصویر شماره ۱). تخمک‌های نارس در محیط بلوغ α-MEM حاوی ۱۰۰ واحد در میلی لیتر rFSH (سیگما، آلمان)، ۷/۵ واحد در میلی لیتر (HCG: Human Chorionic Gonadotropin) (سیگما، آلمان)، ۵ درصد FCS قرار داده شد. برای بلوغ آزمایشگاهی اووسیت از نوع محیط کشت با نام‌های TCM₁₉₉:Tissue culture medium199) حاوی (HEPES: N-2-Hydroxyethylpiperazine-*N*-2-Ethanesulfonic Acid HTCM₁₉₉) که با نام (GIBCO,UK) معروف می‌باشد، استفاده شد. تخمک‌های کشت داده شده با استفاده از میکروسکوپ معکوس مورد مطالعه قرار گرفت و تغییرات مورفو‌لولژیک در هسته با آزاد شدن اولین جسم قطبی (متافاز II) که به عنوان معیاری برای بلوغ هسته‌ای تخمک‌های نابالغ محسوب می‌شود، مورد توجه قرار گرفت. تخمک‌هایی که اولین جسم قطبی را آزاد کردند، برای لقاح آزمایشی استفاده شدند. ۱۸ ساعت بعد از بلوغ آزمایشگاهی، تخمک‌های بالغ در محیط لقاح شستشو شدند و با اسپرم‌های ظرفیت یافته از موش انکوبه شدند. برای تهیه اسپرم از موش‌های نر ۸ تا ۱۲ هفته‌ای استفاده شد. موش‌نر به روش جابه جایی مهره‌های گردن آسان کشی شد، سپس دم اپیدیدیم جدا و داخل پتريديش ۲ سانتی‌متری حاوی محیط کشت (HTF: Human Tubular Fluid) (سیگما، آلمان)، با ترکیب BSA: Bovine Serum Albumin ۴mg/ml، که قبلًاً جهت تعادل داخل انکوباتور قرار داده شده بود، قرار گرفت. پس از ایجاد چند برش در دم اپیدیدیم و فشار در کanal دفران، برای خروج اسپرم‌ها در داخل انکوباتور CO₂ گذاشته شد. جهت ظرفیت یابی، اسپرم‌ها به مدت یک ساعت در انکوباتور CO₂ با دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد قرار داده شدند. اووسیت‌های بالغ در قطرات ۵۰ میکرو لیتر از محیط لقاح پوشیده شده با روغن در

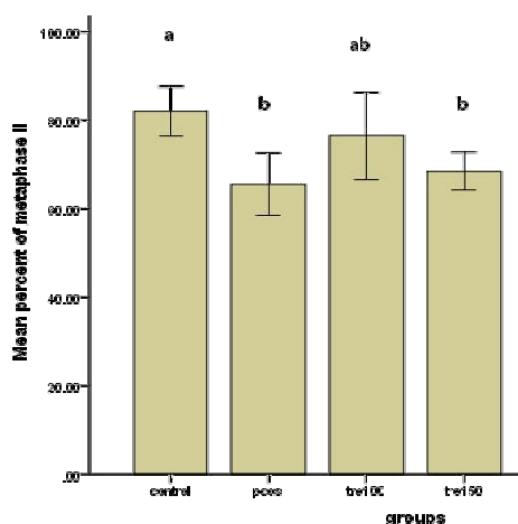

نمودار شماره ۲: میانگین استرادیول در گروه های مختلف آزمایشی (بر حسب pg/ml)

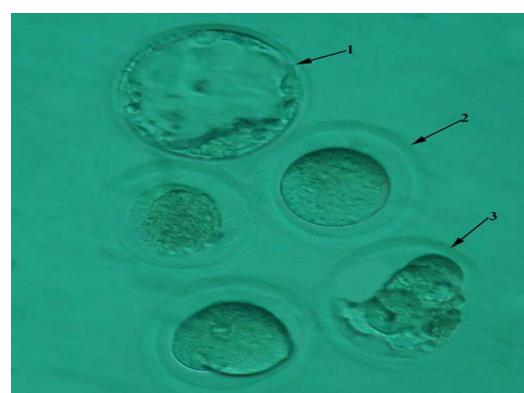
کنترل کاهش معنی دار وجود دارد. همچنین در گروه های PCOS تحت تیمار عصاره شیرین بیان نسبت به گروه افزایش معنی دار وجود دارد ($p < 0.05$).

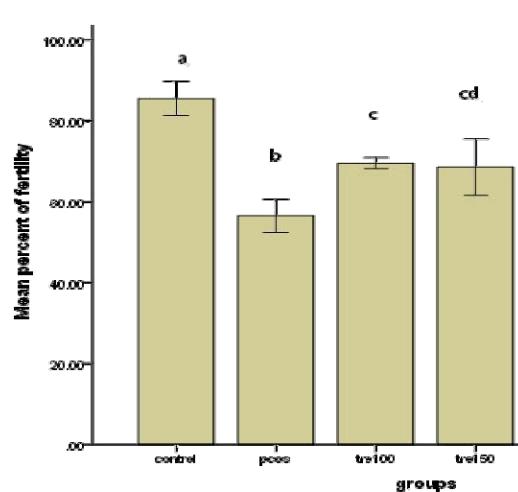
تصویر شماره ۱: اووسیت نابالغ به همراه توده کرومولوسي گروه کنترل

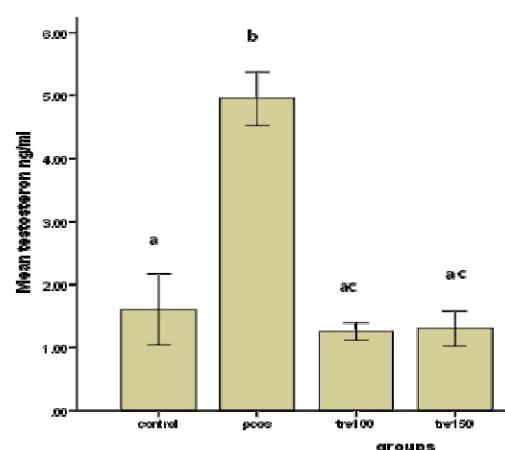
نمودار شماره ۳: تعداد اووسیت های نابالغی (GV) که به مرحله متافاز II رسیدند

تصویر شماره ۲: در این تصویر در گروه PCOS یک جنین در مرحله بلاستوسیست (۱)، یک اووسیت نابارور (۲) و یک جنین ارست شده (۳) در مرحله ۲ سلولی دیده می شود

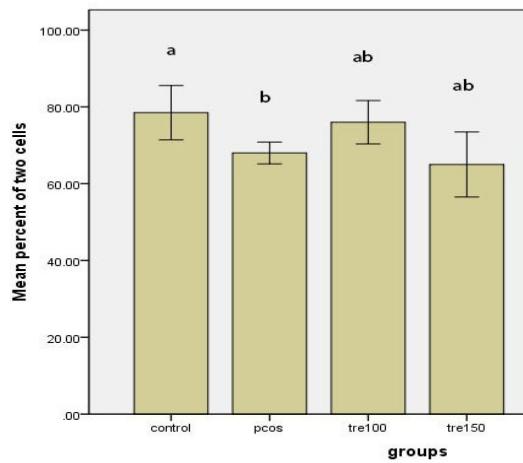
نمودار شماره ۴: نتایج حاصل از درصد اووسیت های لقاح یافته

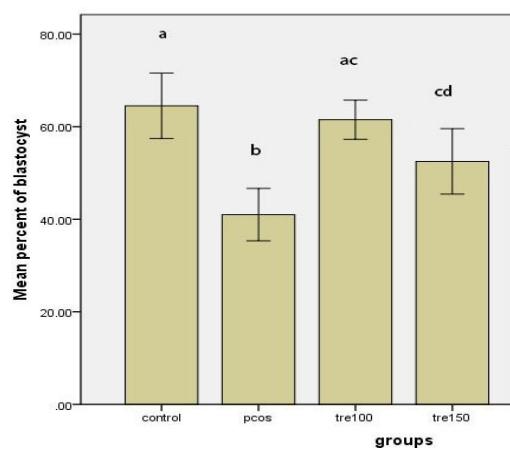
نمودار شماره ۱: میانگین تستوسترون در گروه های مختلف آزمایشی (بر حسب ng/ml)

بیماران مبتلا به PCOS، نسبت آنдрودستنديون فولیکولی به استرادیول بالا می باشد(۲۰،۱۹). در تخدمان های پلی کیستیک مقادیر فراوانی آندرودستنديون از لایه تک داخلی ترشح می شود که با تبدیل شدن به تستوسترون سطح آن افزایش می یابد، از طرفی در زنان PCOS از تستوسترون در ارتباط با غده آدرنال می باشد(۲۱). افزایش آندرودوزن داخل تخدمانی نقش قابل ملاحظه ای در کاهش روند تخمک گذاری دارد(۲۰،۱۹). همچنین یکی از علایم بارز و مهم این سندروم افزایش سطح استرادیول آزاد می باشد(۲۴). در تخدمان های مبتلا به PCOS، سلول های موجود در لایه گرانولوزا مقادیر پایین تری استروژن نسبت به سلول های گرانولوزای تخدمان های سالم ترشح می کنند. افزایش هورمون استروژن سرمی در PCOS، به علت تبدیل آندرودوزن به استروژن در خارج از گنادها می باشد(۲۵). استروژن در پیشبرد رشد و تکامل فولیکول ها نقش دارد و این مسئله وابسته به گیرنده های استروژن است، تستوسترون حساسیت سلول های گرانولوزا را به استروژن از بین برده یا کاهش می دهد و با این مکانیسم، گیرنده های استروژن در سلول های گرانولوزا کاهش می یابند(۲۷).

Gonzalez و همکارانش گزارش دادند که میزان رادیکال های آزاد مایع فولیکولی افراد مبتلا به PCOS بیشتر از افراد سالم است(۲۳). بنابراین به نظر می رسد که رادیکال های آزاد موجود در مایع فولیکولی یکی از عوامل عدم تخمک گذاری در افراد مبتلا به این سندروم می باشد. PCOS با اختلالات هورمونی پیچیده ای همراه است که با عدم تخمک گذاری مزمن و کیست های تخدمانی توصیف می شود(۱۳). متداول ترین داروها برای القاء تخمک گذاری در بیماران مبتلا به PCOS کلومیفن سیترات و گنادوتروپین ها می باشد(۱۴). با توجه به این که داروهای شیمیایی باعث ایجاد اثرات جانبی می شوند، و از طرفی امروزه بررسی های متعددی در زمینه گیاهان دارویی صورت گرفته و به اثرات مفید گیاهان دست یافته اند. در این تحقیق، گیاه شیرین بیان از خانواده لگومیناسه

نمودار شماره ۵: نتایج حاصل از جنین های دو سلولی

نمودار شماره ۶: مقایسه میانگین درصد بلاستوستیت ها

بحث

نتایج مطالعه حاکی از آن است که استفاده از استرادیول والرایت جهت القاء سندروم تخدمان پلی کیستیک، باعث افزایش معنی دار هورمون های استرادیول و تستوسترون در سرم خون موش های مبتلا به سندروم تخدمان پلی کیستیک در مقایسه با گروه کنترل گردید. از سوی دیگر پس از دریافت عصاره شیرین بیان، میزان هورمون استرادیول و تستوسترون در گروه PCOS تیمار (تجربی) به صورت معنی دار نسبت به گروه Sakamoto کاهش نشان داد. این امر با نتایج تحقیق Takahashi همسو می باشد(۱۲،۹). به علت نقص Aromataization و موتابسیون ژن P450 آروماتاز در

و همکارانش پیشنهاد کردن که گلیسیرینزین Armanini یا متابولیت‌های آن بر روی آنزیم بتا-هیدروکسی استروئید دهیدروژنаз که باعث تبدیل ۱۷-هیدروکسی پروژسترون به آندروستنديون می‌شود، عمل می‌کند و به طور موثر تستوسترون را کاهش می‌دهد (۲۶). هم‌چنین گلابریدین و گلابرن در شیرین‌بیان فعالیت شبه استروژنی دارند که منجر به افزایش فعالیت آروماتازی می‌شوند (۲۲). مطالعات قبلی نشان داده‌اند، عصاره شیرین‌بیان در کاهش تستوسترون و القاء تنظیم تخمک گذاری نقش به سزایی دارد. هم‌چنین در بیوهش دیگری که Dumesic و همکارانش انجام دادند، شیرین‌بیان با توجه به خواص آنتی‌اکسیدانی که دارد، باعث کاهش میزان رادیکال‌های آزاد در افراد مبتلا به PCOS می‌شود (۲۲). به طور کلی این تحقیق نشان داد ترکیبات موجود در عصاره شیرین‌بیان که دارای خواص آنتی‌اکسیدانی و شبه استروژنی می‌باشد باعث افزایش میزان IVM، لقاح و تکامل جنینی می‌شود. با توجه به یافته‌های این تحقیق می‌توان نتیجه گیری کرد که شیرین‌بیان به دلیل داشتن خواص فیتو استروژنی و آنتی‌اکسیدانی باعث کاهش تستوسترون و استروژن می‌گردد. هم‌چنین میزان باروری به دنبال استفاده شیرین‌بیان افزایش می‌یابد. از این رو می‌توان پیشنهاد کرد، از شیرین‌بیان برای درمان اختلالات تخدمانی از جمله سندروم تخمدان پلی‌کیستیک و هم‌چنین افزایش میزان موفقیت در IVF و IVM استفاده گردد.

References

1. Kim BK, Lee SC, Kim KJ, Han CH, Kim JH. In vitro maturation, fertilization, and development of human germinal vesicle oocytes collect from stimulated cycles. *Fertile Sterill* 2000; 74(6): 1153-1158.
2. Trounson A, Aderiesz C, Jones G. Maturation of human oocytes in vitro and their developmental competence. *Reproduction* 2001; 121(1): 51-75.
3. Bates RB, Haber WA, Setzer WN, Stessman CC. Cyclic Hemiacetals with Seven-Membered Rings from an Undescribed Salacia Species from Monteverde, Costa Rica. *J Nat Prod* 1999; 62(2): 340-341.
4. Zhou R, Bird IM, Dumesic DA, Abbott DH. Adrenal hyperandrogenism is induced by fetal androgen excess in a rhesus monkey model of polycystic ovary syndrome. *J Clin Endocrinol* 2002; 146(1): 11-16.

مورد بررسی قرار گرفت. شواهد متعددی در خصوص اثرات این گیاه به دلیل داشتن خواص آنتی‌اکسیدانی و فیتواستروژنی در افراد مبتلا به PCOS وجود دارد (۱۵، ۱۶). هم‌چنین، یکی دیگر از روش‌های مناسب جهت مطالعه اووسیت‌ها و تکامل اویله جنین برای بیماران با سندروم تخمدان پلی‌کیستیک، بلوغ اووسیت‌های پستانداران در خارج از بدن می‌باشد. برای کاهش اثرات جانبی تحریکات گنادوتروپین‌ها لقاح *In vitro* از تکنیک بلوغ آزمایشگاهی اووسیت (IVM) استفاده می‌شود (۱۷، ۱۸). در این تحقیق بررسی اثر عصاره شیرین‌بیان بر بلوغ آزمایشگاهی اووسیت‌ها و لقاح آزمایشگاهی اووسیت‌ها صورت گرفت. براساس نتایج به دست آمده مشخص شد، تعداد اووسیت‌های نابالغی که به مرحله متاباز II رسیدند در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل کاهش معنی دار داشت. هم‌چنین درصد اووسیت‌های لقاح یافته و جنین‌های دوسلولی و درصد بلاستوسیست‌ها در گروه PCOS نسبت به گروه کنترل کاهش معنی دار داشت و این در حالی بود که گروه تحت تیمار با عصاره شیرین‌بیان نسبت به گروه PCOS افزایش معنی دار دیده شد. یافته‌های Dumesic و همکارانش مشاهدات مارا تایید می‌کند. آن‌ها نشان دادند، میزان زیاد تستوسترون باعث کاهش میزان IVM، لقاح و تکامل جنینی می‌شود (۱۰). گلیسیرینزین یک ترکیب تریترپنیوئید است که باعث شیرینی ریشه شیرین‌بیان می‌شود.

- Endocrinol Metab 2005; 90(12): 6630-6637.
5. Amer SAK. Polycystic ovarian syndrome: diagnosis and management of related infertility. Obstet Gynaecol Reprod Med 2009; 19(10): 263-270.
 6. Dunaif A. Drug insight: Insulin sensitizing drugs in the treatment of polycystic ovary syndrome--a reappraisal. Nat Clin Pract Endocrinol Metab 2008; 4(4): 272-283.
 7. Fleming R, Hopkinson ZE, Wallace AM, Greere IA, Sattar N. Ovarian function and metabolic factors in women with oligomenorrhea treated with metformin in a randomized double blind placebo-controlled trial. J Clin Endocrinol Metab 2002; 87(2): 569-574.
 8. Suzuki M, Misumi K, Ozawa M, Noguchi J, Kaneko H, Ohnuma K, et al. Successful piglet production by IVF of oocytes matured in vitro using NCSU-37 supplemented with bovine serum. Theriology 2006; 65(2): 374-386.
 9. Takahashi K, Yoshino K, Shirai T, Nishigaki A, Araki Y, Kitao M. Effect of a traditional herbal medicine (Shakuyaku-kanzo-to) on testosterone secretion in patients with polycystic ovary syndrome detected by ultrasound. Nippon Sanka Fujinka Gakkai Zasshi 1988; 40(6): 789-792.
 10. Dumesic DA, Padmanabhan V, Abbott DH. Polycystic ovary syndrome and oocyte developmental competence. Obst Gyn Surv 2008; 63(1): 39-48.
 11. Baravelle C, Salvetti NR, Mira GA, Lorente JA, Ortega HH. The role of ACTH in the pathogenesis of polycystic ovarian syndrome in rats: hormonal profiles and ovarian morphology. Physiol Res 2007; 56(1): 67-78.
 12. Sakamoto K, Wakabayashi K. Inhibitory effect of glycyrrhetic acid on testosterone production in rat gonads. Endocrinol Jpn 1988; 35(2):333-342.
 13. Allahbadia GN, Merchantb R. Polycystic ovary syndrome and impact on health. Middle East Fertility Society Journal 2011; 16(1): 19-37.
 14. Brock B, Smidt K, Ovesen P, Schmitz O, Rungby J. Is metformin therapy for Polycystic Ovary Syndrome safe during pregnancy? Basic & Clinical Pharmacology and Toxicology 2005; 96(6): 410-412.
 15. Tamir S, Eizenberg M, Somjen D, Izrael S, Vaya J. Estrogenlikeactivity of glabrene and other constituents isolated from licorice root. J Steroid Biochem Mol Biol 2001; 78(3): 291-298.
 16. Vaya J, Belinky PA, Aviram M. Antioxidant constituents from licorice roots: isolation, structure elucidation and antioxidative capacity toward LDL oxidation. Free Radic Biol Med 1997; 23(2): 302-313.
 17. Trounson A, Anderiesz C, Jones G. Maturation of human oocytes in vitro and their developmental competence. Reproduction 2001; 121(1): 51-75.
 18. Kim BK, Lee SC, Kim KJ, Han CH, Kim JH. Invitro maturation, fertilization, and development of human germinal vesicle oocytes collected from stimulated cycles. Fertil Steril 2000; 74(6): 1153-1158.
 19. Patua MB, Tekin S, Spencer TE, Hansen PJ. Action of progesterone on uterine immunosuppression and endometrial gland development in the uterine gland Knockout (UGKO) ewe. Mol Reprod Dev 2005; 71(3): 347-357.
 20. Peters H. The development of the mouse ovary from birth to maturity. Acta endocrinol (Copenh) 1996; 62(1): 98-116.

21. Aaltonen J, Laitinen MP, Voujolainen K, Jaatinen R, Horelli- Kuitunen N, Seppä L, et al. Human growth differentiation factor 9 (GDF-9) and its novel homolog GDF-9B are expressed in oocytes during early folliculogenesis. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84(8): 2744-2750.
22. Tamaya T, Sato S, Okdan HH. Possible mechanism of steroid action of the plant herb extracts glycyrrhizin, glycyrrhetic acid and paeoniflorin: inhibition by plant herb extracts of steroid protein banding in the rabbit. *Am J Obstet Gynecol* 1986; 155(5): 1134-1139.
23. Gonzalez F, Thusu K, Abdel-Rahman E, Prabhala A, Tomani M, Dandona P. Elevated serum levels of tumor necrosis factor alpha in normal-weight women with polycystic ovary syndrome. *Metabolism* 1999; 48(4): 437-441.
24. Jones RE, Duvall D, Guillette JR LJ. Rat ovarian mast cells: Distribution and cyclic changes. *Anat Rec* 1980; 197(4): 489-493.
25. Stadtmauer LA, Toma SK, Riehl RM, Talbert LM. Metformin treatment of patients with polycystic ovary syndrome undergoing in vitro fertilization improves outcomes and is associated with modulation of the insulin-like growth factor. *Fertility and Sterility* 2001; 75(3): 505-509.
26. Armanini D, Castello R, Scaroni C, Bonanni G, Faccini G, Pellati D, et al. Treatment of polycystic ovary syndrome with spironolactone plus licorice. *European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology* 2007; 131(1): 61-67.
27. Batth BK, Parshad RK. Mast cell dynamics in the house rat (*Rattus rattus*) ovary during estrus cycle, pregnancy and lactation. *Eur J Morphol* 2000; 38(1): 17-23.